

FOGADÓ

ORSZÁGOS VENDEGLŐS SZAKKÖZLÖNY.

A MAGYAR FOGADÓS-, VENDEGLŐS- ÉS KÁVÉIPAR, A BORGAZDASÁG ÉS AZ IDEGENFORGALOM ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ SZAKLAP

Hivatalos szaklapja:

Az „Országos Vendéglős Egyesületnek”, a „Székesfővárosi Vendéglősök és Kocsmárosok Ipartársulatának”, a Szabadkai-, Tolnai-, Vármegyei-, Kassaer-, Érsekefalvai-, Brassómegyei-, Csepeli-, Sárar és vidéke-, Pécs-Baranyai-, Kispesztentőrci-, Nemetújvári-, Léva-vidéki-, Szatmármegyei-, Zambori-, Nemescsésa és vidéke-, Hunyadvármegyei-, Csongrádvármegyei-, Sopronaljai-vidéki-, Sárosmegyei-, Budaiok és környéke-, Érsekújvár és vidéke-, Cég-áll., Marosvásárhely és Marostorda-megyei-, Mezőúr-, Turkerde és Devanyai fogadós (szállósági) vendéglős-, kocsmáros és kávé ipartársulatok illetve egyesületeknek; az Aradi, pincér öns. és elh. egylet és több jótékonnyal pincér-asztaltársaságnak és községi vendéglős-csoportnak.

ELŐFIZETÉS: Egy évre 12, féltre 6 K.
LAPMEGJELENÉS: 1-én és 15-én

Szerkesztő és lapfajdos: FLÓR GYÓZÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BUDAPEST, VIII., GYULAI PÁL-U. 9.

Sorról-sorra.

Idegenforgalmi gyűlés Lipcsében. — Idegenforgalmi szervezeteink egyesítése. — A keleti idegenforgalom központja: Bécs.

Egy hosszabb tudósítás fekszik előttünk, melyet azonban idő- és térbeli hiány miatt, csak közelebbi lapunkban kerithetünk sorra. A tudósítás arról szól, hogy Lipcsében (Leipzig) idegenforgalmi gyűlést tartottak s azon a „berlini idegenforgalmi egyesületen” kívül az „osztrák-idegenforgalmi egyesület” is részt vett, nyolc taggal. A gyűlésen, amelynek célja volt: az idegenforgalom kérdésében a szövetséges államok érdekében megfelelően egységes megállapodást létrehozni, mi nem vettünk részt hivatalosan (vagyis „testületileg”), mert nálunk olyan értelemben, mint Németországban vagy Ausztriában, idegenforgalmi szervezet sincsen. Azaz hogy: volna — ha nem is országos jellegű — a *Balaton-i Szövetség* és a *Felsőmagyarországi idegenforgalmi egyesület*, amelyeknek vezetői és titkárai ép oly hivatottsággal és szakavatottsággal töltik be működési körüket, hogy a német és osztrák ilyen szervezetek vezetői sem különben. — Egy a baj azonban, hogy nálunk, az illetékes felsőbb tényezők még mindig nincsenek tisztában az idegenforgalommal kapcsolódó gazdasági érdekek fontosságával s így azokról a szervezetekről sem tudnak, amelyek abban az irányban már régóta — és eléggé szép eredménnyel — dolgoznak. Így nem tűnhet föl az sem, hogy a Németországban és Ausztriában is létező és a felsőbb tényezők által támogatott szervezetek, kiváltképpen a jelen időkben fejtenek ki erősebb működést arra nézve, hogy a háboru után föllendülő idegenforgalmat a maguk területén fejlesszék és biztosítsák. Ilyen célból rendezték azt a lipcei gyűlést is. Azon a gyűlésen a mi idegenforgalmi szervezeteink vezetőinek ott kellett volna lenni, mert hivatászerűleg és megfelelő tájékozottsággal csakis ők szólhattak volna hozzá a kérdésekhez. Ezek azonban, előbbi sajnos okok miatt, nem mehettek Lipcsébe, de ott volt — helyettük — dr. Vita

Emil, Budapest-székesfőváros tanácsnoka... Valamit tenni kellene a mi idegenforgalmunk ügyében, a kormány figyelmét valahogyan rá kellene terelni erre a fontos gazdasági kérdésre. Dr. Benedek János országgyűlési képviselőhöz, a fogadós és vendéglősiiparral kapcsolatos gazdasági kérdések alapos ismerőjéhez fordulunk. Karolja föl ezen ügyet és valamilyen formában, tegye szóvá a képviselőházban. Az idegenforgalom kérdése annyira nagy és fontos részét képezi nemzetgazdaságunknak, hogy megérdemli, hogy a nemzet házában foglalkozzanak vele. És ennek a fölszólalásnak meg lehet az a sikere, hogy állami kormányzatunk figyelmet fordít ezen ügyre s esetleg maga igyekszik egységessé kiépíteni — vagy amolyan hivatalos jellegűvé tenni — meglévő idegenforgalmi szervezeteinket. Szomszédaink erősen dolgoznak s ha mi tetlenkedünk, munkájukkal könnyen elérhetik, hogy a keleti idegenforgalom középpontja, Bécs lesz és nem Budapest.

TARTALOM:

- Sorról-sorra.
- Híás-idegenforgalmi számok.
- Sóhány a vendéglőkben.
- Az idei fűrés évad.
- Csak magyarul.
- Bor- és borgezdaság.
- Különfete Közlemények.
- A mi katonáink.
- Nyiltekr.
- Ueleti hírek.
- Szerkesztői üzenetek. — Hirdetések.

ORSZÁGOS VENDEGLŐS EGYESÜLET.

Hivatalos helyiség: VIII. ker., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-6 óráig

Főhívas és értesítés. Főhívatnak azon vidéki vendéglősök és kocsmárosok, akik az „Országos Vendéglős Egyesület”-nek még nem tagjai, hogy lépjenek be és belépésüket jelentsek be. Bejelentésük után megküldjük az alapszabályokat. *Beiratási díj:* 2 korona. *Evi tagdíj:* 4 korona. Az „O. V. Egyesület” tagjainak számkönyvekben tájékozott és esetleg jogtanácsot díjtalan nyújt, ha az iródához fordul. Ilyen esetekben a levéllet válaszbeléggel melléklendő. *Az élnökség.*

SZEKESFŐVÁROSI VENDEGLŐSÖK ÉS KOCSMÁROSOK IPARTÁRSULATA.

Hivatalos helyisége: VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Hivatalos órák: minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-6 óráig.

Jogtanácsot az ipartársulat minden tagja ingyen kaphat, ha az Iránt az ipartársulat iródájához fordul.

Az ipartársulat mindennemű hivatalos közlemények kizárólag a „Fogadó” útján közölhetik.

Előfizetés.

A 1. előfizetők kévetnek, hogy esedékes előfizetéseiket a lejáratkor pontosan utjtsák meg. Fogadó kiadóhivatala. Bpest, Gyulai Pál-u. 9.

1916. évre szóló

VENDEGLŐSÖK NAPTÁRA

megjelent. Az 1916-ki „Vendéglősök Naptára”

3 korona 20 fillérbe kerül. Megrendelések

a „Fogadó” kiadóhivatalába,

Bpest, VIII., Gyulai Pál-u. 9. intézendők.

„FOGADÓ NYOMDA ÉS LAPKIADÓVÁLLALAT”

BUDAPEST, VIII. KERÜLET
SZENTKIRÁLYI-UTCA 34.

Vendéglői és ávéházi nyomtatványok nagy raktárak. A legszebb és izléseshi kivitelben készülnek: tolyóiratok, árjegyzékek, társulati és egyleti évi jelentések, közgyűlési meghívók és összes fogadói, vendéglői és kávéházi nyomtatványok u. m.: étlapok, borjegyzékek, konyha-, sőtés és kávéházi iverk, asztalkártyák, berletfüzetek, szobajelentések stb. □ □ □

Távbeszélő: JÓZSEF 39-70.
(Telefon)

448 hollandi, 79 Balkán állambeli, 291 svájci, 10 ázsiai, 11 afrikai, 86 amerikai és 2 ausztráliai.

Amint ebből a kimutatásból látszik, a múlt évi decemberben egyetlenegy magyar ember sem volt Berlinben. De csak a kimutatás szerint nem volt, mert a valóságban elég nagy számmal fordulnak meg a magyarok a német-lővárosban, ha nem is többben mint az osztrákok. A berlini statisztikai hivatal azonban, amolyan jó hiszemű tévedésből, vagy tájékozatlanságból eltűnteti, vagyis osztrákoknak tünteti föl a magyarokat.

Hogy a németeknél és a „művelt“ külföldön általában mindig csak ilyen jóhiszemű tévedéseket tapasztalhatunk: okát ennek sajnos, tudjuk. Azok a nagyobb és egységesebb nemzetek ugyanis, nem érzétek magukat arra utalva, hogy a mi közjogi és egyéb dolgainkat tanulmányozzák és megösmérjék. Ámbátor az is igaz, hogy nekünk magunk sem igen törekedünk alkalmat szolgáltatni arra, hogy bennünket megismerjenek. A magyar ember zárkózott természetét lehetőleg betartottuk s ha csak nem hivalkodásból, egyébként nem igen adunk okot a külföldi figyelmének irántunk való fölkelésére. — „Mi köze másnak az én egyéni mivoltomhoz s ahhoz, hogy az én hatásköröm micsoda és meddig terjed! — mondja ez a zárkózott föllogás. És ez a föllogás, a senkivel és semmivel se törődő zárkózottság és az idegenek szeméi, valamint az általánosság dolgai elől való visszahuzódás az oka ama „jóhiszemű“ tévedéseknek és illetve annak, hogy bennünket még a közel tekvő Németországban sem ösmernek.

Azok az idegenforgalmi számok sokat és érthetően beszélnek. Többek közt azt is megértetik velünk, hogy az a hírnév, amelyet a nagyháboruban a magyar katonák csodálatos hősiessége vivott ki, még nem egészen elég a magyarság megösmérésére. Hogy bennünket teljesen megösmérjenek s a többi önálló nemzethez hasonló figyelemben és elbánásban részesítsenek: ahhoz egyéb társadalmi tevékenység is szükséges. A jelen esetben pedig úgy volna helyes eljárni, hogy az „Országos Vendéglős Egyesület“ átiratban kérje föl a berlini fogadósok ipartársulatát, hogy tagjait figyelmeztesse erre az esetre s a jövőben küszöböljék ki a részokról esetleg elkövetett hibákat. Amíg pedig ez a szaktestületi uton való intézkedés megtörténik, mi a „Berlini Magyar Egyesület“ ügybuzgó elnökéi, Manóvill Alfréd, kintünök hazánkiáit kérjük föl, hogy világosítsa föl a berlini statisztikai hivatal fenti tévedésére és hasson oda, hogy a közelebbi ilyen kimutatásban a magyarok ne osztrákoknak, hanem magyaroknak legyenek fölüntetve. Manóvill elnök ur, aki nem azzal a bizonyos reklámmal, hanem őnzetlen hazaszeretettel és szép eredménnyel tevékenykedik a magyarság érdekében; bizonyára ki fogja javítani azokat a hibás idegenforgalmi számokat.

Ezekufán pár szavunk lenne a közönséghez, de kiváltképen azokhoz, akik németországi vagy más külföldi városokba utaznak, hogy az ottani fogadóknak elébük telt bejelentőlapokon írják ki magyarárn nevüket, lakhelyüket és még olvashatóbb betűkkel állítsák ki a honossági adatot tartalmazó rovatot, vagyis azt, hogy

magyarok. Nekünk magyaroknak semmi okunk sincs arra, hogy fájunkat megtagadjuk külföldön, de kiváltképen Németországban, ahol meg épen nagy rokonszenv nyilvánul meg irántunk, a magyar katonák háborus és igazi viléz tettei miatt. De idegenforgalmi szempontból is súlyt kell helyeznünk arra, hogy a német közönség tudja, hogy a magyarok mily számmal fordulnak meg fővárosukban, ahonnan viszont mi várhatjuk kiindulását annak az idegenforgalomnak, amely eddig a nyugati és más déli államok felé áramlott és azoknak a népeit gazdagította. Egy kissé gondosabb körültekintés, nagyobb figyelem gazdasági dolgainkra, több szeretet a magunk fajtáira iránt és — az az idegenforgalom a keleti új országoton, a mi szép országunk felé fog áramlani.

Sörhiány a vendéglőkben.

Országos vendéglős-gyűlés a sörhiány ügyében.

A vendéglősök léteérdekeit fenyegető sörhiány veszedelme cselekvésre szólította mind a három fővárosi vendéglős szakbeli társulatot és a három ipartársulat, a veszély elhárítására egy országos vendéglős gyűlés egybehívását határozta el. Az együttesen tartandó nagy-gyűlésre névbe a következő meghívót bocsájtották ki.

Meghívó.

Igen tisztelt kartársak!

Iparunk alulirott szaktestületei mély aggodalommal eltelve látják a vendéglősipar újkeletű nagy veszedelmét: a sörhiányt.

Ezen, existenciánkat fenyegető baj elhárítására kénytelenek vagyunk minden megengedhető módot és eszközt megragadni, minéltoivga elhatároztuk, hogy ez ügyben folyó é. február 15-én, délután fél 5 órakor Budapest, a régi „Országházban“ (VIII. ker., Főherceg Sándor-utca) országos vendéglős nagy-gyűlést tartunk, melyre összes t. kartársainkat ezennel tisztelettel meghívjuk; s minthogy ezen iparunkra névbe felette nagy érdekű ügyben teljes egyetértést és összetartást kell demonstrálnunk, ennéltoivga felkérjük t. kartársainkat, hogy a gyűlésen mindenki, akit a megjelenésben el nem hárítható akadály nem gátol, megjelenjen szíveskedjék.

Budapest, 1916. évi február hó 8-án.

A „Budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata“ és „Magyar vendéglősök országos szövetsége“ nevében:

Glück Frigyes elnök.
A „Budapest dunajobbsparti szállodások, vendéglősök, kocsmárosok, stb. ipartársulata nevében:

Kuntze Ödön elnök.
A „Székesfővárosi vendéglősök és kocsmárosok ipartársulata“ nevében: Hajós Károly elnök.

Hogy a fenti vendéglős-gyűlés minő kivezető utakat fog találni a sörhiány okozta nehéz helyzetből; erről természetesen csak következő lapunkban szólhatunk. Arról azonban, ami ezt a kérdést még bonyolultabbá és nehezebbé teszi, már most tehetünk említést és pedig ama rendelet kapcsán, amelyet a kormány a sörfőzdek árpakészlete lefoglalása tárgyában bocsájtott ki. Ez a rendelet, mely a hivatalos lap február 12 ki számában jelent meg, így hangzik:

1. §. Ugy a sörfőző vállalatoknak, mint az önálló malátá gyári vállalatoknak azok az árpakészletei,

amelyek a sörfőző vállalatokra névbe a 2757/1915. M. E. számú rendelettel, a malátagyári vállalatokra névbe 2986/1915. M. F. számú rendelettel beszerzésre engedélyezett árpamennyiségek felezését meghaladják, a jelen rendelet erejénél fogva közszükségleti célokra igénybevetteknek (rekviráltaknak) jelentenek ki.

2. §. A sörfőző vállalatok és az önálló malátagyári vállalatok kötelesek az 1. § szerint igénybevevett árpakészleteket annak megjelölésével, hogy azok hol tárolnak, legkésőbb 1916. évi február hó 18. napjáig a Hadi Termény-részvénytársaságnak (Budapest, Nádor-utca 9.) bejelenteni.

3. §. Az 1. §. alapján igénybevevett árpakészletekkel a kereskedelemügyi miniszternek a földmivelségi miniszterrel, Horvát-Szlavonországra névbe a bálnal egyetértőleg adott utasításához képest a Hadi Termény részvénytársaság rendelkezik.

A sörfőző vállalatok kötelesek az 1. §. szerint igénybevevett árpakészleteiket a Hadi Termény részvénytársaság felszállítására revezett társaságnak átengedni és azokat ennek utasítására a legközelebbi vasuti vagy hajóállomáson feladni.

4. §. Az igénybevevett árpakészletekért a Hadi Termény-részvénytársaság által fizetendő átvételi árt (térítést) a kereskedelemügyi miniszter állapítja meg.

Az itt közölt „árpakészletelési rendelet“ egyszerűsége az is jelenti, hogy a sörgyáraknak a lefoglalt árpakészletek föloldására irányuló intézkedései nem jártak sikerrel. Hogy lesz-e ebben az irányban, esetleg eredménye a lennebbi országos vendéglős-gyűlésnek, az is kétséges, mint-hogy az árpa lefoglalására — az illetékes szakminiszterium szerint — ugyancsak fontos okok készettek. Ha pedig ebben az irányban nem érhető el siker, akkor nem marad más hátra, mint a Fogadó előző számában is fölhozott azokat a módokat érvényre emelni, amelyek a vendéglős sörhiányát — bárha a kilátásba helyezett és elkerülhetetlennek látszó kisebb sördrágitással is (de lehetőleg enélkül) — vannak hivatva megszüntetni.

Az ideai fürdő évad.

— Adatok az idegenforgalom emelésére. —

A háboru kitérése óta másfél évi fürdőidény tapasztalatai állnak rendelkezésünkre és most már bizvást megállapíthatjuk, hogy a háboru nem mért olyan megsemmisítő csapást fürdőinkre, mint azt a mozgósítás elrendelésekor, 1914. évi augusztus elsején rettegve hittük, mikor t. i. fürdőink és nyaralóhelyeink néhány óra alatt körültekint. Azon a néhány fürdőtelepen, ahol eddig nemzetközi közönség megfordult, nyiban változott a kép, hogy azokat a hazai vendégeken kívül, csak a velünk barátságos viszonyban levő államokból jövő közönség kereste fel. Az elsőrendű üzleteknek bele kellett ebbe törődniök, hogy fényes hajlékukat ez egyszer szerényebb igényű közönség töltse meg. A közvényes angol lordok, rheumas francia márkik és podgrás olasz vicomtek helyett annál sürűbben kerestek gyógyulást a saját és a német hadsereg tisztjei, Héviz és Pöstyén csodatevő iszapjában.

Aki némiképp figyelemmel kísérte a múlt évi nyaralási és fürdőidényt, tapasztalhatta, hogy azokon a helyeken, amelyek nagyobb gócpontoktól nem esnek távol és könnyen hozzáférhetőek voltak, az élelmezés miatt aggályok nem támadtak a

közönségben és elég jó látogatottságnak örvendtek. Ugy tudjuk, hogy a főváros környékén levő nyaralóhelyeken minden nyári lakás ki volt bérelve. A kárpáti gyógyhelyeken kívül, ahová tavaly a közönség hadászati okokból még nem igen utazhatott, azok a fürdők, amelyek nyitva voltak, viszonylagosan jó üzletet csináltak. Különösen kedvező helyzetben voltak a balatonparti fürdő- és nyaralóhelyek s hogy mégsem volt oly fényes az üzleti eredmény, mint azt a tengerparti fürdők bezárása után reméltük, az inkább az ottani üzlettulajdonosok *szervezetlenségének* tudható be, mert nem volt módjukban idejében az élelmezés zavartalan lebonyolítását biztosítani s így a közönség egy részében olyan aggályok merültek fel, mintha a Balaton körül éhínség lenne a nyáron.

A konstatált tények alapján alkalomszerűnek találjuk már most véleményünkét elmondani, mivel itt a legfőbb ideje annak, hogy a nyári és a fürdő évadra az előkészületek megtörténjenek.

Mi abból a felfogásból indulunk ki, hogyha csak valami igen súlyos gátló körülmény nem forog fenn, minden fürdőtelepet meg kell nyitni. Fontos közgazdasági körülmény és egyéni magánvagyonyi érdekek is emellett szólnak. Nekünk arra kell törekednünk, hogy minden fürdőbe vágyó, fűdtélésre és pihenésre szoruló személy a hazai fürdőhelyeket vegye igénybe. Azonfelül még arra is kell gondolnunk, hogy a velünk szövetséges és barátságos viszonyban levő államokból is szerezzünk vendégeket. Már eleve tudjuk, hogy sokan azt fogják mondani: honnan jöjjen a közönség most, mikor minden férfi hadba vonult. Ezeknek az ellentmondóknak azt felelhetjük, hogy aggályaink nem alaposak, mert a nyaraló és fürdőző közönségnek 70—80 százaléka mindig nőkből áll s az a közönség most is megvan. Az elmaradott férfivendégeket pedig egy kis utánjárásal a fürdőtulajdonos vagy igazgatóság, könnyen pótolhatja a lábadozó és údtúlásra szoruló tiszték és katonákkal. Gyenge látogatottságtól a jól működő fürdőknek nincs mit tartania.

A fürdőtulajdonosoknak s különösen az ottani üzletembereknek, kissé mozgékonyabbnak kell lenniök. *Naggyobb agilitást (buzgalmat) kell nekik kifejtieni* Erre nézve szükségesnek tartjuk a következőket:

a) megfelelő reklámozás, új, élénkebb hirdetésű szöveggel, amely a pontos vasuti közlekedést a fürdőbe okvetlenül tartalmazza. Utóbbira most különösen nagy súly helyezendő, mert a mostani men-trendekben és vasuti hirdetményekben a közönség nem igen ismeri ki magát.

b) Gondoskodni kell arról, hogy az élelmezés körül a fürdőévad alatt zavarok ne áljának be. Nemcsak az élelem mennyiségéről kell gondoskodni, hanem arról is, hogy azok a termények, amelyek a közelben levő községekbe szerezhetők be, ne uzsoraáron kerüljenek vásárra. Erre vonatkozólag már most kellene a járási közigazgatási hatósággal megállapodni. Ezenfelül a vasutizgatósággal is most kellene tárgyalni, hogy a fürdői üzemekhez küldendő árut, különösen élelmi-szert akadálytalanul és soron kívül szállítsassa.

c) az élelmezés olcsóbbá tétele miatt aján-

latos, hogy minden fürdővendéglős kis konyhakertert bérlejen és ott bolgárrendszerű konyhakerterészetet létesítsen úgy, hogy pl. a saláták, zöltségek és zöld főzelék-félt maga termelhesse. Az eddigi konyhagazdaság legnagyobb részét nagyon helytelen volt, mert a legtöbb fürdővendéglőben egy volt, hogy az utolsó szál sárgarépáig majdnem minden kerti terményt a fővárosi vásárcsarnokokból hozták.

d) Gondoskodni kell megfelelő személyzetéről. Női személyzet tekintetében bajok nem igen lesznek, főzőnők és szakácsnőkben nem igen lesz hiány, csak a kiszolgáló személyzetnél merülhetnek fel nehézségek, de ezeket a női munkaerő beállításával le lehet küzdeni. Itt vigyázni kell arra, hogy csak egyszerű és kellemes külsejű nőket alkalmazunk, kik az erkölcsös életmóddal tisztában vannak s kik csak munkával és szorgalommal akarják kenyerüket keresni.

Nagyjában ezekre kellene figyelemmel tenni. A háború sok mindent megváltoztatott, nekünk az új helyzetbe bele kell szoknunk és ügyességgel, leleményességgel a közönség kényelmét és meglepődöttségét kell biztosítanunk és akkor a helyzet javunkra fog válni. Németország és az egész Balkán velünk van, nekünk csak a kínálózó alkalmat kell ügyesen megragadnunk, hogy onnan vendégeket, látogatókat — *rekviráljunk*.

Valutánk hanyatló árfolyama mérvado körünket felvilágosította, hogy az idegenforgalom révén országunkba jövő külföldi pénz is egyik módja pénzünk értékének fenntartására. Hogy másutt miképp gondolkodnak az idegenforgalomról, arról szóljanak itt *Gálos Kálmán* fővárosi törvényhatósági bizottsági tag szavai. A vendégeket a legutóbbi törvényhatósági közgyűlésen mondott el. *Gálos Kálmán* ugyanis, az idegenforgalom emelését tartja kívánatosnak. Elmondja, hogy Németországban *Kriegsgemeindések* alakultak, amelyek a háború után nagy kirándulásokot tesznek a harterekre, többek közt a Kárpátokba is. Ezek a kirándulások azonban valószínűleg el fogják kerülni Budapestet, mert a kiindulási programm dolgában a németek Béccsel tárgyalnak. És ez mind azért van, mert mi „nem törődünk saját dolgainkkal”. És ezekben a szavakban nagy igazságok vannak.

Most még elég idő áll rendelkezésünkre, tehát még mindig módunkban áll az eddigi mulasztásokat pótolni. Itt is példát vehetünk Németországtól, mely már most erősen szervezkedik és készül az idegenforgalomra. Hogy milyen ügyes szervezők a németek ezen a téren, arról bizonyítékot szolgáltat a következő eset:

Egy németországi gyógyfürdő, ahová szivbajosok járnak gyógyulást keresni, beteg török és bolgár tiszték és közkatónák részére a telen meghalmozott számú *ingen helyeket* engedélyezett. A török és bolgár katonák megérkeztek, fénykép-felvételek révén és újságközlemények útján — amelyek a fényes fogadtatásról beszámoltak, — megcsinálták a nagy és ügyes reklámokat, úgy, hogy az egész Balkán most arról a híres német fürdőről beszél s már most is a Balkánról nagyszámú polgári közönség keresi fel a német gyógyhelyeket.

A fürdőtulajdonosok és fürdővendéglősökön mulik tehát a jó fürdőidény.

Csak magyarul.

Fogadót, vendéglőt vagy kávéházat ha létesítünk (nyitunk), csak magyar hangzású címmel lássuk el, vagy a saját nevünk „cimen” vezessük. Fogadói (szállodai) üzletnél ne a „szálloda” szót, hanem a „fogadó” szót alkalmazzuk, mert a „szálloda” nem magyaros, (az „Einkkehrwirtschaft”-ből származik.) — „Beszálló-vendéglő” helyett a magyar nyelven is megörökített szóp „Vendéglőfogadó” szót használjuk.

Étlápirásnál étlápírók és éthordók ne használjanak idegen. pl. francia és angol ételneveket. Csak magyarul írjanak. A magyar becéstől és önéretet teszi a mai időkben minden magyarnak kötelességévé, hogy: csak magyarul gondolkozzon és cselekedjen.

A magyar nyelv tisztasága szempontjából csak a irandó. Cz (ceze) betűt se névben, se más szóban ne írjon senki.

KÜLÖNFÉLE KOZLEMÉNYEK.

A hátralekös előfizetőkhoz. Fölkérjük azon t. előfizetőinket, akik előfizetésüket eddigélel elmulasztották rendezni, hogy hátralekös tartozásukat szíveskedjenek kiegyenlíteni, annál inkább is, mert lapunknak szintén kötelességei vannak. Midőn ezt a körülményt ismétellen is figyelmébe ajánljuk t. hátralekös előfizetőinknek, egyben kérjük, az előzőleg vett vagy a jelen számhoz csatolt postautalványon az esedékes összeget ne mulasszák el bükülden. Az előfizetési és minden egyéb pénzek a „Fogadó” kiadóhivatatalnak, Budapest, VIII. ker. Gyulai Pál utca 9. küldendőök be.

Kitüntetésék a „Máv.”-nál.

— Tolnay Kornél kitüntetésé. —

A magyar államvasutak kiváló elnökét, Tolnay Kornélt, kitünő szolgálatalának elismerésül az államtitkári címmel tüntették ki. Ezzel majdnem egyidőben még két magas — német és török — kitüntést is kapott.

A „Máv.” első embere, Tolnay Kornél elnökigazgató egyéni kiválóságáról, nagylátkörü képességéről és igazi, vezéri hivatottságáról nem régen írtunk e lap hasábjain. Akkor volt az, midőn a vasuti vendéglősök ismeretes ügyével foglalkoztunk s amikor, ezen ügy sikeres elintésésénél, nagybani megnyilvánulását lehetett látni annak az emberies és megértő szellemnek, ami rendszerint az ilyen nagytehetségű egyének sajátja, s amely a Máv. elnökigazgatójának egyéb ténykedéseiben is kifejezésre szokott jutni. Hogy a Fogadónak ama közleményei során a „Máv.” kiváló vezérle, egyéniségéről mondott érdemesítő és elismerő szavak mily találóan voltak kifejezésre juttatva; ezt mindennél jobban és szebben a fenti magas és diszes kitüntetések igazolják.

Itt említjük meg, hogy ez alkalommal *Kotányi Zsigmond*, a „Máv.”-nak ugyancsak kiváló képzeitségű igazgatója, szintén több magasabb kitüntetésben részesült. *Kotányi* igazgató kitüntetésénél ugyancsak az igazi érdem nyert elismerést. — Ugy Tolnay elnökigazgató urnak, mint *Kotányi* igazgató urnak, e nevezetes és szép alkalomból kifolyólag, a vasuti vendéglősök karával együtt, szerény, de annál őszintébb ödvözlétünket fejezzük ki.

Kimaradtak. Mai számunkból anyaghiány miatt — *Stausz József emlékére* (Magyar D.-től) s ezenkívül több fontos és érdekes közlemény kimaradt. Ezek a következő számunkban kerülnek sorra.

Egy goromba sajtói tévedés. Megint sajtói fölületesség — egy goromba sajtói tévedés — történt s persze, vonatkozásban a mi iparunkkal. — A február 15-ki „Est“-ben, Ehn József trencsénteplici fogadótulajdonosról olyan közlemény iródott, hogy Ehn József *cseh ember, aki nem tartja szükségesnek, hogy Magyarországon magyar állapot nyomáson.* Ezt onnan következtette, mert — szerinte — az „Étel- és italárjegyzék“ szavak csehül vannak nyomtatva. Ezért aztán pánszláv, csehérlélmű és olyan vendéglősnek jellemezte, aki a háború alatt, az ott üdülő béna katoráktól, vagyont szerzett (!) — Aki a trencsénteplici fürdői viszonyokat és Ehn József fogadót és vendéglőst úgy, miní mi, ösmeri, menten látta, hogy az Est fölületességét, — goromba sajtói tévedést — követet el. Trencsénteplic ugyanis nemzetközi fürdő s vendégeinek nagy része Lengyelországból (kísérlet Oroszországból) és Ausztriából kerül ki. (Örülünk kell, hogy ilyen fürdők is van). A lengyel vendégek részére lengyel nyelvű étlap van évtizedek óta nyomtatva s azokat ugyancsak ilyen nyelvet tudó pincérek is szolgálják ki. Az „Est“-nek beküldött étlap fenti szavai is lengyelül — nem csehül — vannak írva. (Az „Est“ fölületességét ez is mutatja). Ettől eltekintve, csodalakozni lehet, hogy egy komoly és elterjedt napilap, egyszerű bemondásra, vagy levélbeli közlésre, egy közismert és általános tiszteltnék örvendő egyént ilyen csunya rágalommal illet és állít a nyilvánosság elé. Mert Ehn Józsefet, aki nagy vagyonát nem most, hanem hosszú évtizedeken át szorgalmas és tisztessé munkájával szerezte, az ország egyik tekintélyesebb vendéglősének ösmerik nemcsak nálunk, hanem az ország határára túl is. Ilyen tekintélynek örvendő azon a vidéken családja is. Négy derék fia különben, köztük Ehn Lajos hadnagy, ruttkai vasúti vendéglős s még kettő, ugyancsak tisztai rangban teljesítik háború teendőiket. Hogy Ehn József magyarságához mennyire nem férhet szó, ezt az is mutatja, hogy a magyar és németnyelven kívüli semmiféle szláv nyelvet nem beszél. S ezeket megtudhatta volna az „Est“ is, ha a rágalmozó levél közlése előtt a trencsénteplici fürdőigazgatósághoz fordul tájékozódás miatt. Ehn kartársain különben fölvilágosította az „Est“-et s ekkor kitént az is, hogy a magyar étlapok kifogytak s a lengyel étlapot csak kényszerűségből használták, minthogy az újabb rendelés még nem készült el. Az „Est“ közölte is a cáfolatot, de olyan csunya — kevésbé magyaros és férfias — viselkedéssel, hogy goromba sajtói tévedését nem merre beismerni. Nem mutatott megbánást, hogy egy tisztos és jóhírnevű magyar fogadóst minden ok nélkül és csak úgy, tévedésből, a nyilvánosság előtt meghurcolt.

Figyelmeztetés. Többször történik, hogy egyes előfizetőink előfizetésük megújítását papírkereskedőknél vagy az u. n. hiriapelőfizetési iroda után eszozik. Ezek az előfizetési közvetítő vállalatok azon eljárásként rendszeren 10%-ot vonnak le, hogy 1/2 évi előfizetés helyett 5 kor. 40 fill. (s 1/4 évi előfizetés helyett 2 kor. 70 fill.) küldenek be kiadóhivatalunknak. Az előfizetést közvetítő vállalatoknak ezt az önkényes eljárását kiadóhivatalunk azért nem ösmeri el, mert azokat ilyen teendőkre föl nem hatalmaztuk, de ilyesmivel — fölhatalmazással — azért sem láthatjuk el, mert lapunk évi előfizetése (12 kor.) oly csekély, hogy ebből 10%-ot senkinek sem adhatunk, csak azért, mert A vagy B-nak az előfizetését ezen előfizetőink helyett beküldik. Mi következik most már? Egyszerűen az, hogy az előfizetésből

levont 10% jutalék az előfizető terhére esik úgy, hogy félve előfizetésnél egy és negyedéves előfizetésnél félhónapot veszít el, ami 1 kor., illetve 50 fillérnek felel meg. Erről persze, ilyen esetben az előfizető értesítve lesz. Hogy az ilyen ok-és célnélküli megterheléseknek ne legyenek kitéve; ezuttal is fölhívjuk figyelmüket, hogy semmiféle papírkereskedőre vagy más előfizetési közvetítőre ne bizzák rá a „Fogadó“ előfizetését, hanem adják vagyis adassák föl önmaguk a járandó összeget. A „Fogadó“ annyi odaadással és szeretettel teljesíti a mi iparunkhoz tartozók érdekeit szolgáló sajtói működését, hogy előfizetőitől ezt a figyelmet megérdemli. — Kartársi üdvözléssel a Fogadó kiadóhivatala.

Beültetett sörfőző. A nehéz bajor söröknek s az úgynevezett „idény sör“-nek, (köztük a Saluator stb.) a gyártását betiltotta a bajor hadvezetőség. Aki ezt a tiltó rendeletet áthágja, egy évig terjedhető fogházzal, vagy a legjobban esetben 10.000 márka pénzbírságra büntetik meg.

A plébános ur levele. Nem rendes, csak amolyan zárt-levelezőlap féle az a levél, amelyben Sáros, fejmegyei község plébánosa megírta Szabó József budai vendéglősnek, a szunyogszigeti „Balambér-csárda“ ismert gazdjának, hogy az ő borát a herköpáternek sem adhatja egy koránál alul, mert hogy — ő maga is kocsmáros. Ezt ugyan nem ezekkel a szavakkal írta, de sorai tisztán és teljesen így értetik. Hogy pedig erről mindenkinek alkalma legyen meggyőződni, a plébános ur levelét szószentint itt ösmerjük. Ime a Szabó József vendéglős urnak. Bpest 1., Nádor-utca 7. sz. alá címzett levél sorai:

Tisztelt Uram! Nekem 100 he tő köbön van eladó borom, ára 88 krajcar; talán tetemes vételnél valamelyest engedek, de 1 kor. szul alkuba sem bocsátkozom; mert nekem is van sajáttermésű butella-árusításom: így tehát nem vagyok kénytelen boromat nagyban. 1 koronáért eladni, mikor kicsinyben jobb ár kapok minden adó és költség felszámításával. Küöbön tessék lejönni, megfős lözni boromat és talán sikerül megalkudnunk, de mindenesetre egy koránál fölül. T szel-tellett, Sáros Fejérm. 1915. dec 10. Nagy Károly plébános.

Isten szolgálai iránt annyira tisztelettel vagyunk, hogy az itteni levélben foglaltakhoz sem füzünk erősebb megjegyzést. Mindössze azt említjük meg, hogy a kocsmároságnak 65—70 százaléka a háborúban van s üzleteik, kiváltképpen vidéki kisebb városokban vagy faluközségekben, annyira tengnek-lengnek, hogy az itthonmaradtak megélhetését is alképesek biztosítani. Már most elképzelhető, hogy olyan helyen, ahol a plébános a kocsmáros (buteliás kimerő) és saját borát a vendéglői áron jóval olcsóbban mérheti ki, hogy itt a kocsmák miféle tengődésnek vannak kitéve. Az bizonyos, hogy a kocsmárosok nem vehetik föl a versenyt a a lélkész-vendéglős kartársal, akinek viszont azért, mert a jelen időkben amugy is nehéz megélhetésüket még nehezebbé igyekszik tenni; nem épp a legjobbakat kívánják. A főpapi kar kimagasló oszlopa, Székesfehérvár nagytudású és minden felekezett által egyformán tisztelt és szeretet püspöke, bizonyára nem tud arról, hogy papságában egyesek olyan foglalkozást is üznek, ami az ő hivatáskörükből ugyancsak távol esik. Ha nem így volna, akkor semmiként se történhetne meg, hogy a sárosi plébánosnak oka legyen írni — épp kocsmárosnak — ilyen kocsmáros értelmű levelet.

Borvásárlók figyelmébe. A mult és az előző évben tudvalevően igen sok helyen nagyon rosszul fizetett a szőlőtermés, ami aztán a jó borok iránti nagyobb keresletet vonta maga után. Az ismert „Visontai és mátrahegyaljai szőlőtelepek borért. r. t. igazgatósá-

gát is ez indította arra, hogy a régi évjáratok félve örözött kincseit forgalomba hozza. A Visontamára bortermelő társ. szőlőtelepein különben a mult évi termés is jól beütött, és ezt fentiekkel ezuttal is a t. borvásárló vendéglősök figyelmébe ajánljuk.

9 és 1. Kaposváron a rendőrkapitány a nagybott vendéglői üzletek valamint a kávéházak záróráját éjféltutáni egy órában állapította meg, míg a kocsmákat és pálinkaméréseket kilenc órákor rendelte el bezárni. — Ha mi a kaposvári kapitányunk vagyunk, egész másként csináltuk volna ezt a zárórai tilalmat. Ugy tudniillik, hogy a pálinkaméréseket egészen kikapcsoltuk volna illetve ezekre nézve a zárórát úgy állapítottuk volna meg, hogy esti 6 órákor becsukni tartoznak és csak reggeli 7 órákor nyithatnak. A pálinkamérések az egészséges ügyére nézve káros üzletek, tehát más elbirálás alá is tartoznak, mint a kocsmák.

Stausz József. Mennek, egvre mennek a jó barátok, az ő-mert jó szakemberek, mindinkább szaporítván számát azoknak, akiket ama gyász hatalmas szőlítőt el a sorból. Elment Stausz József is, a marosvásárhelyi Royal kávéház tulajdonosa, aki néhány év előtt a szép székelőfővárosban, az egyszerű, László-fogadóból olyan előkelő és fényes kávéházat csinált, hogy az bármelyik ország fővárosának is dicsőre vált volna. S díszes üzlete és nagy szorgalma Stausz kartársunknak rövidesen svég vagyont, elsőrendű szakképzettsége és értelmisége pedig általános becsülést és tiszteletet biztosított. Hogy Marosvásárhelyen mennyire tisztelték és szerették, az a nagy és mély részvét mutatta, amelyet a városban éreztek elhunytja fölött. Mint villámcsapás — írja tudósítónk — úgy hatott környezetre s félóra múlva már az egész város tudta a borzasztó hírt, mely úgy megdöbbentett ügyeslejtott mindenkit. . . Stausz József február 4 én viradóra alig 43 éves korában hunyt el váratlanul. Eözöz este 11 órákor a gondos gazda intézkedéseinek hátrahagyásával pihenni tért, a midőn 4-én unokahaga d. e. 11 órákor kelteni akarta, már halott volt. Stausz kartársunkat e hó 6-án temették el nagy gyászompával s a város közö ségének óriási részlete mellett. Temetésén a „Marosvásárhelyi fogadós vendéglős és kávé ipartársulat“ tagjai testületileg vettek részt s a társulat nevében Schweitzer Adolf elők mondott megható beszédet. Temetést a helyi zenekarok fájó nőiái közt helyezték örök nyugalomra. Emlékét kartársai és sok jó barátai kegyelettel fogják megőzmi.

Pálinkát isznak az antialkoholisták — atl-61 kötyagosodnak meg és beszélnek olyan sokszor fözre. Ezt a mi régi föltevésünket igazolta be újból az „Alkohol-ellenes Egyesületek országos igazá“-nak vezetősége, azzal a kérvényükkel, amelyet a feldult kárpáti falvakat újraépítő orsz. bizottság előnkéhez: Khuen-Héderváry Károly gróhöz s a kormány tagjaihoz intéztek s amelyben azt kérték, hogy az újraépülő kárpáti falvakban sehol se engedélyezzenek kocsmákat és vendéglőket. Így nyargalnak folyton ezek a szerencsétlen „szémalmozók“ azon a hóbortjukon, hogy az emberek a sör-és bor ivásáról szokjanak le és legfeljebb, ha kedvük tartja, igyanak — pálinkát. Ahelyett, hogy érett és komoly emberekhez illően foglalkoznának az iszákosság kérdésével s miként a józan ész diktálja; intenének mindenkit a mértékletes ivásra, míg a közegészségügyre annyira hátrányos pálinkaméreg ellen a tudásnak minden erejével és fegyverével vennék föl a küzdelmet. De a hóbortos antialkoholisták nem így cselekednek, merthogy ők a „pálinkaivásban“ nem látják azt a bizonyos veszedelmet. Hogy az „antántos“ államok — köztük elsőnek Oroszország — teljesen betiltották a „bundapálinka“ kimerését és hogy a máramarosi pálinka, közel 60 embert pusztított el; mindez hekuba a mi kedves

antialkoholistáinknak és mindezek sem bírják velük megértetni, hogy csupán csak a pálinkaszesz az, amelynek fogyasztása az emberek egészségére pusztítólag hat, míg a bor és sör-ital, mint azt a háború folyamán, Vilmos császár is mondogta: üdít, táplál és erőt ad. De az a kis fejükbe mindez nem tér bele; ők csak egyet tudnak s értenek; ülti a régi, „madzag-spárgával” megerősített dobost és fujni az angol „gentlemanek”-től elmajmolt azt a nótát, hogy bort, sört ne igyék senki, mert ez lötkreteszi az egészségét, csak wiskit azaz — pálinkát. No és miért mondják és hirdetik ezt? — Mert ugyan-csak azt isznak és ettől kótyagódnak meg önmaguk is, a hőbortos antialkoholisták.

Katona Géza ügye. A napokban volt Katona Géza ismeretes ügyének tárgyalása, mely alkalommal vádlottal fölmentették. A fölmentő ítélet ellen az ügyész fellebbezést adott be s míg ennek ügye eldől, Katona G. fogva marad.

Köszönet jo a sziveknek. Farkas Miklósné, akinek a háboruban munkaképtelenné és nehezbetegé lett férje súlyos helyzetére föl hívtuk olvasóink figyelmét, a következő sorokat intézte lapunkhoz:

A „Fogadó” szerkesztője által kiutalt és ezen lapban is említett 15 koronát megkaptuk, amivel rettentően nyomorúságunkon segíteni méltóztattak. Azóta még egy nemes szívről volt szives segíteni nehez helyzetünkön és 14 koronát küldött, ami annyira meghatott bennünket, hogy beteg férjemmel együtt sirtunk örömlünkben. Ez a nemes szívről jöttek: Kolossa Viktor ur, vasúti vendéglős, Cegléden. Hálás köszönetünket fejezzük ki a szives adományért s azt kívánjuk, hogy áldja meg az Isten a nemes jótevőket. *Farkas Miklósné, Gyulafehérvár, Ompoly-utca 17.*

Csak magyar terméket adjunk és ajánljunk a vendégeknek. Legalább, akik itthon vagyunk, így tegyünk szolgálatot hazáinknak és így juttassuk érvényre honi érdekeinket. A *Krondorfer* és *Gieshübler* vizeket se ajánljuk, mert azok is idegen termékek. Fogyasszák azokat, akiknek termékek: a kedves csehek és az általuk kedvelt oroszok.

GYASZROVAT. *Lapát Béla* Szaktársadalmunknak ismét egy képzett és derék munkás tagja költözött el. *Lapát Béla*, debreceni vendéglős kartársunk, mint részvétel értesülünk, február 1-én 41 éves korában hosszas betegeskedés után csendesen elhunyt. Temetése e hónap 3-án történt a debreceni vendéglősök és az ottani közönség nagy részével együtt. Elhunytát bánatos neje: sz. Zlatarics Etelka és két gyermeke: *Béla* és *Vilma* gyászolják.

Hoffmann Ferenc, a barcsi Garni-fogadó széles körben ösmert fogadósa február 1-én 61 éves korában elhunyt. *Hoffmann* kartársunkat Barcs közönségének s az ottani és a környéki vendéglősök nagy részével együtt február 2-án temették el.

Heid István a cirkevianci Miramara fogadó főpincére 37 éves korában alhalálozott. Temetése január 15-én ment végbe nagy részvétel mellett.

Áldás és béke hamvaikra.

Papírszalvéta beszerzése végett forduljanak t. kartársaink a „Fogadó könyvnyomdához” Budapest, VIII., Szépkirályi-utca 34.)

A mi katonáink.

— Háborus levelek. —

„Még tart a háború s még áll Przemysl vára.” — kezdte ezekkel a szavakkal ezt a rovatát 1915 február 15-én, ma épen egy éve a Fogadó. És azután közölte, hogy Przemysl védőseregében van *Kopetti Lajos* főpincér is, ki még szeptember elején (1914) megírta, hogy nem kézbesíthetnek postát Przemyslben, így az ő Fogadóját küldjük Győrbe, édesanyja címére. A híres gácsországi várból még egyszer írt édesanyjának a mi katonánk. Szilveszter estéjén s a soraiban üdvözle-

tét küldte minden ösmerősenek. Azután jött a gyászos esemény híre: Przemysl elesett és a sokat küzdött és éhezett magyar védősereg nagy része orosz hadifogságba került.

Fogoly-sorsra jutott *Kopetti Lajos* is és több bajtársával együtt a szibériai messzeségű Szamarkandba vitték. Onnan írt a sorsa iránt aggódó édesanyjának hogy él és egészséges. Özv. *Kopetti Lajosné* anyai szívét elfogta az öröm és örömmel tudatta a Fogadóval a kedvező hírt, hogy az ő egyetlen derék fia szerencsésen életben maradt. A nagy bánatában megvigasztalódott anyának közölte is a „Fogadó” ezt a levelét. És azóta... visszafoglaltuk Przemysl várát és eltelt vagy egy hosszú idő s a szerető anyai szívek várták és egyre várják vissza az ő kedves fiaikat. Várta özv. *Kopetti Lajosné* az ő fiát, de sajnos, ez a reménye se nem teljesülhetett, akit várt, sohasse jöhet vissza — egyetlen fia és támassza meghalt a messze idegenben... Hogy kicsoda nagy fájdalom jelent ez a gyászos szamarkandi hír a teljes egyedüliségben, fia nélkül maradt szegény jó anyának: legjobban azok tudják, akik azt a derék, értelmes és csupa életerőt mutató főpincért, *Kopetti Lajost* ösmerték. Ejszünk egy könyccsепpet a mi hősrünk halálára és gondoljunk a szív megilletődésével és minden szeretetével azokra a szegény, özvegy édesanyákra, akik fiaikban, mindenüket elvesztették...

Gyászos eset érte *Splivaló József* fővárosi vendéglős kartársunkat is és családját. *Fia*, *Splivaló Antal*, ki mint tengerész (Arterier Instruktor) teljesítette háborús kötelességét, 1915 december 29-én egy *Durazonál* vívott nagyobb tengeri ütközethen hősi halált halt.

Megható, szomorú esetét közlik a Fogadóval a szabadkai pincérek, egy derék kartársuk, *Zrupka Bélának*. Egyben beküldték az ottani Bács megyei Napló egy példányát, mely a következőkben ismertette ezt az esetet:

A szabadkai Bárány-fogadó éttermének jól ismert alakja volt *Zrupka Béla*, éthordó pincér, a szőke, mosolygó képi fia. Mikor két esztendeje kitört a háború, *Béla* pincér is munkát öltött s elment katonának. Hónaponként át kevés híre érkezett róla. Csak akkor írt, mikor valami győzelmes esetet adhatott hírül. Egyszer aztán maga is megjött. Beteg volt szegény, nagyon beteg. Valami komisz orosz gránát a szíve körül csinált bajt. Azért csak össze szedte magát valahogy, s így eshetett, hogy a szabadkai honvédszárókattal az étteremben civilekétében kiszolgálhatta, mint szabadságos katona. Néhány héten át pontosan, frissen végezte kötelességét s még szombaton délen szaporán hordta a sültet, de este, a vacsoránál nem jelentkezett. A főpincér tudatta, hogy *Béla* pincér a háborúban szerzett betegségében délután hat órakor meghalt. Ép a kabátját vette fel, amikor egyszerre csak elállt a szíverése. Ledől szegény az ágyra — hátha elmúlik... Mire édesanyja jött, már nem volt benne élet.

Diszas katonai pompával, hőshöz illően temették el *Béla* pincért. Katonaszakaszk lépkedett a halottas kocsit előtt és katonabanda muzsikált. Ott volt *Szabadka* minden pincére. Koszorút helyeztek a ravatalra a honvédszárókattal ezzel a felirással: *4. honvédszárókattal felszolgáló pincérüknek sze-*

retettel. Koszorút helyeztek a Bárány éttermének és kávéházának személyzete is, a ravatalra, továbbá derék gazdája, *Lichtneckert* *Gergely* fogadó-tulajdonos is.

Megbeszült a mi huszárunk, *Radascics János* pápai honvédszár. Kis hiba, hogy lágyékütődése veszélyessé nem vált. — Hála az Égnek, írja derék neje — most már a javulás útján van.

Közeledik a háború vége, vagy más eléle. Ez tűnik ki *Skriba Sándor* Kőszegi fogadós kartársunk sorából, aki úgy írja valahogy, hogy a háború befejezése céljából ő is bevonul, még pedig *Karánsebesre*.

A volhiniai orosz harcterről *Hofmeister Kálmán*, budafoki vendéglős kartársunk írja ezeket:

— Öszinte köszönet a mi kedves lapunkért, amely jön pontosan. Ugyancsak kérem megküdeni az ideit „Vendéglősök Naptárát” is, amely azért is szükséges van, mert bizony sokszor azt se tudjuk, hányadika van. Hogy különböz utóbbin és a Fogadó lapunknak mint éreztük itt szükségét, azt megmondani csak azok tudják, akik — mint én is — immár 19 ik hónapja vannak a harcfronton. A lap és naptár díját, majd az én kedves feleségem fogja rendbe hozni. Üdvözletem a szerkesztőségnek és minden ösmerősöknek.

Mikor lesz vége a háborúnak? — Majd ha mi bevonulunk! — mondják sokan az öreg 43 és 50 évesek közül, akiket hadiszolgálatra alkalmasnak találtak. S e hónap végével és a jövő hónap elejével, tényleg bevonulnak az „öregék.” No és nem lehet tudni, hogy nem-e az előjátéka lesz ez a bevonulási esemény a harc események *bejezésének*? Sokban élt az a hit, hogy a háború sokáig már nem tarthat s hogy úgy Pünkösöd körül, a béke szép napja fog mosolyogni a mi katonáinkra. Bárcsak úgy lenne és ragyognának föl mielőbb a várva-várt béke napsugarai.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt költöztek nem felelős a szerkesztőség.

BÉRBEADÓ

Szatmáron, a színházzal szemben, élénk forgalmu helyen, a

Viktória-szálloda

60 vendégszobával, alatta kávéház és éttermmel. A szálloda csak néhány éve épült, modern kétemeletes épület s egy a szálloda szobái, mint kávéháza és étterme csinosan be van rendezve, villanyvilágítással és légfűtéssel van ellátva és azonnal átvethető. Bővebb felvilágosítást nyújt a Szatmári Gazdasági és Iparbank Rt. Szatmár, 1916. január 20-án.

2-2 **Asztalos Sándor.**

1916. évre szóló

Vendéglősök Naptárát,

a vendéglősök a tartozóknak ezt a fontos és értékes szakkönyvét, aki még nem rendelte meg, ne mulassza el beszerezni. Ára: 3 kór. 50 fillér.

UNGVÁRON

a Kor na-fogadó (szálloda) étterme bérbeadó. Bővebbet **Wassermann Zsigmond** fogadótulajdonosnál, Ungváron.

Vendéglői- és kávéházi cikkek olcsó beszerzése

„Fogadó-nyomda“ Budapest, VIII, Szentkirályi-utca 34.

Telefon szám: 39-70.

S it vidékre utánvét mellett: „papírszalvétát“, — fogvájót, — hektogram-lapokat és tóntát, kártyatáblát, krétát, szivacsot, dákó-krétát, dákó-bort s ragasztót; **szalmaszalakat** söntés-, konyha- és kávéházi íveket, bon-blokkokat és minden szükséges üzleti cikket.

ÜZLETI HIREINK.

Figyelmeztetés. Azon t. előfizetőink, kik a „Fogadót“ a megjelenés napján nem kapják meg, a kiadóhivatalt sziveskedjenek erről egy levelező-lapon értesíteni.

A Fogadó szerkesztője és kiadóhivatala május 1-től kezdve VIII, ker. Gyulai Pál-utca 9. sz. alatt van.

Jó új-hetek. A múlt évi rossz időjárás következtében alig volt vidék, ahol jó bor termelt volna. Kivétel képez a „Visontai és a Mátrahegyaljai Szőlőtelepek Borértékesítő r.társ.“, melynek új bora minőség tekintetében még az eddigi termés is jóval fölülműlök.

Szatmár a Károlyi fogadót kibérelte Császár Ferenc ismert főpincér. Új fogadós kartár-unk üzletét ez alkalommal egész ujan tatarozta és rendezte be és ünnepélyesen újévkor nyitotta meg. Vállalkozásához kívánunk sok szerencsét!

Üzlet-vétel vagy átvétel alkalmával szokásos „vendéglői-átvételi“ vagy „vendéglői-nyitási“ értesítések és minden egyéb nyomtatványokat t. kartársaink a **Fogadó-nyomdában** (Budapest, Szentkirályi-utca 34. sz.) rendeljék meg.

Miskolcon a Széchenyi-utca 37. sz. alatt Lukács Dezsőné a Nagy (Grand) fogadó volt jóhírűvű vendéglősnője egy új éttermi üzletet létesített. Az előkelő kényelemmel berendezett szép kis üzletet, mely az év elején nyílt meg, a közönség nagy kedvvel látogatja.

Vendéglői és kávéházi cikkek beszerzése. Ugy az éttermi, mint a kávéházi főpincér urak fogvájó, bon-block, tábla- és dákókréta és minden más cikket, valamint az éthódó urak hektogram stb. szükségletüket a legújtabban a **Fogadó-nyomda** utján Bpest, VIII, Szentkirályi-u. 34. sz. szerezhetik be.

Celldömölkön a Korona fogadót előlőnyösen ösmert tulajdonosa, Domokos Ignác kartár-sunk a múlt év utolsó feleében egész ujan s a mai igényeknek megfelelő kényelmes berendezéssel szerelte föl. A szépen tatarozott üzlet újból és ünnepélyesen az ünnepek előtt nyílt meg.

Vasuti vendéglős urak „papírszalvétá“ szükségletüket s a szükséges üzleti nyomtatványaikat a **Fogadó-nyomda** vállalatnál, (Budapest, VIII, Szentkirályi-u. 34) sziveskedjenek megrendelni.

Budapestben a VIII. Vig-utca 7. sz. alatti házat megvette Oláh Miklós fővárosi fogadós s azt egy szép fogadói üzlettel alakította át. Az új fogadót 26 szobáját nagy kényelemmel rendezte be as február elejével adta át a forgalomnak.

Vendéglői reggelik alkalmával és ugyancsak kávéházi reggeli és uzsonn. kávéház, papírszalvétát használjunk. **Papírszalvétákat** legjobb minőségűt és jutányosan szállít a **Fogadó-nyomda**, Bpest, VIII, Szentkirályi-utca 34.

Aradon az Abbázia-kávéház tulajdonosa, Kovács Artur kartársunk, üzletét egész ujan tatarozta és ugyancsak új és előkelő létszere valló berendezéssel szerelte föl. Az ünnepies megnyitása a múlt hónap elejével történt.

KERESTETNEK. T olvasóinkat kérjük, hogy az alább keresett címek hollétét, kartársi szíveségéből, a megtudni óhajtoókkal egy levelezőlapra közöljék.

Szedér Ferenc főpincér hollétét kéri tudatni egy lapon **Grosz Ödön** Berlin-kávé, Budapest, Rákóczi-ut. **Kovács Gábor** főszolgálok hollétét (nemrég a

brassói Korona, majd Kolozsváron a Thália-kávéházban vo t) kéri tudatni; **Balázs Albert** pincér, Komárom Nagy (Grand) kávéh-z.

Gömbös Lajosné a IV. ker. Városház-utca 16. sz. alatt létező jóhírű pincei vendéglőjét ujan tatarozta és rendezte és február 1-től új étkezési rendszert vezetett be üzletébe. Az új étkezési rendszer a „Fogadóban“ is ösmertetett **olcsó táplálkozás** szellemét követi s a jó magyar konyha főzési módját alkalmazza. Az új rendszer sikerét különben az üzleti forgalomnak fokozatos emelkedése mutatja.

Ézüst, kínai ezüst evőeszközöt és hasonló árut lehetőleg mindig ujan vegyünk, mert a használt csak csekély százalékkal kerül kevesebbe. A legjobb ilyen áruk Budapestben, a IV. ker. Váci-utca 8. sz. alatt létező és előlőnyösen ismert **Hermann J. L.**, cégnél szerezhetők be.

A hátralekös előfizetőkhöz. A „Fogadót“ azon t. előfizetőit, akik előfizetésüket üzleti vagy egyéb elfoglaltság miatt elmulasztották eddig rendezni, ezuttal is fölkerjük, hogy a hátralekös díjakat sziveskedjenek az előzőleg e célból kapott postautalványon beküldeni a „Fogadót“ kiadóhivatalának.

Üzleti feheremű. Fogadói és vendéglői vászon-féléket a mi ijarunkhoz tartozók a mindenkor legjobb minőségű szállítót és ismert **Deutsch Ferenc** (Bpest, VIII, Múzeum-körút 10. sz.) szerezzenek be.

Lakás- és helyváltozásukat jeleönt t. pincér-előfizetőink az új címmel kapcsolatban **poll lakhelyüket** (hogy előbb hol voltak?) szinten sziveskedjenek megírni. **Fogadó-kiadóhivatala**, Bpest, Gyulai Pál-u. 9.

HELYVÁLTOZÁSOK. Debrecenben a Royal fogadó főp. állását **Grosz Mihály** töltötte be. Komáromban a Nagykávéház főp. állását **Balla Gyula** foglalta el. Uvidéken az Erzsébet-fogadót **Éterme** főp. állását **Golubovits Ernő** töltötte be. U. itt a kávéház főp. állását **Deutsch Ferenc** tölti be. **Hajdu Sándor** a Nagy (Grand) fogadós kávéháza főp. állását foglalta el. **Fürst Gusztáv** a panosvári Hungaria-fogadó főp. állását töltötte be. **Versecen** a Hungaria fogadó szobafőnöki állását **Barlos János** foglalta el. U. itt az Étterem és kávéház főp. állását **Seper Sándor** tölti be. **Benkő István** Nagybacska-ereken a Káoszínó-étterem főp. állását foglalta el. **Zelkó Lajos** Temesváron a Luncser-étterem főp. állását tölti be. **Ifj. Meisler János** a nagyzebeni Római császár fogadó éttermi főp. állását töltötte be.

Egy jólmenő vendéglő

házzal vagy anélkül, az italmérésé 50-100 ft engedésével — eladó Az üzlet 1896 óta áll fenn. Bővebbet **Wurfel Károly, Récsé, Pozsony** mellett. 1-2

Gazdasszonyi v. felírónoi

állást óhajtt elnyerni, jobb üzletben, főpincérnek a felesége, akinek férje már hosszabb ideje a háboruban van Szíves megkeresések **R. J. né, Debrecen, Varga-utca 24** intézendők. 1-2

Budapestben,

a Váci-uton, gyarak között, régi jófogalmu vendéglőhelyiség, május 1-re kiadó. Bővebbet **V ker. Csaklya-utca 6. sz. vendéglőben.** 3-3

SZERKESZTOI ÜZENETEK.

Régi előfizető. A „Fogadót“nak régi jelszója, amit elég gyakran és sokszor hangoztat is, hogy t. kartársaink ne csak járassák, hanem olvassák is a Fogadót. Járatni és nem olvasni, illetve előfizetni vagy fizetni valamire és annak ellenértékét, hasznát nem látni; ez ugyancsak céltalan és érthetetlen. Lám, itt van most egy eset, ami örne nézve több zárat jelent, de mert lapját csak nagy fölőletesen — vagy sehogyse — szokja átnézni, nem tud róla mást, mint azt, hogy: valamelyik lapban megjelent. Ez az eset is ékesen föl amellet, hogy szaklapját ne csak járassa, hanem olvassa is mindenki és pedig figyelemmel. Azt a régi napárt postára adtuk. Üdvözlét. — **K. G.** A számozó lapocskákat ügyében intézkedtünk. Üdv. — **B. M. Bausevác.** Kérdésem lapot újból elküldöttök. Beküldendő díj: 2 korona. Üdv. — **R. J. harcter.** A jelzett előfizetési összeg beérkezett, itt is köszönetet nyújtunk. Az egyéb tudnivalókat kiadóhivatalunk levélben közölte. Emeltett állásra vonatkozó hirdetéset mai és következő lapunkban közöljük. Üdv. — **M. G. Pécs.** A jelzett üzleti cikkekért a Fogadó nyomdánál (Szentkirályi-utca 34.) beszeresheti. Forduljon ide megrendelésével. Napárt elküldtük. Üdvözlét. — **G. Gy. Montenegro.** A múlt hónap 16-án keletkezett tájképes lap megérkezett. Hogy mennyire járhatóak az utak abban a görbe országban, abból is látszik, hogy ez a „Tábori“ épen három hét alatt tette meg a postai utat. Hasonló szíves üdv. — **S-i Bukovina.** Pár lélekeztetvélet meg, aztán máris közel álunk ama szebb jövő hajnalához, amelynek fölragyogását bizony itt is ép oly nehezen várják és várjuk mi is. Ha előbb nem is, piros Pünkösöd hajnalára elvonul az a viharos felleg és — anyyi időnek utána — újból látható lesz a magas égboltnak régi kéksége és ragyogása. Hasonló szeretetteljes üdvözlét. — **W. J. Temesvár.** A Hirdetés iránti érdeklődő sorait kiadóhivatalunk továbbította a hirdetőmennyt föladó címére — **T-né Bácska.** Más kérjük a kelkáposzta és az édes káposzta főzelek; utóbbi rendes káposztából, minden savany nélkül készítik (mint pl. az édes v. majoránás burgonya-főzeleket); az előbbit pedig tisztán „kel“-ből és burgonyával. — Az a V-szakács-önny sajnos, csak a háború után jelenhet meg. Üdvözlét. — **Cs. Gy. Bécs.** Kívánt könyvvel nem rendelkezünk, s így nem küldhetünk. — **K. E. Harcter.** Két-három nagy hegy megmásása után még egy nagy hegy és majd csak azután következnek az a táj, ahol a — nap lek, annak a másik szebb és jobb korszaknak a napja. S amint a jelek föl olvasni lehet, az már nincs is nagyon messze. Tehát még egy kis türelem és kitartás k. katonánk s addig is sok üdvözlét. — **K. V. Kecskemét.** A küldött díjakért itt is köszönetnyújtás és hasonló szíves üdvözlét.

Teaház, borozó.

70.000 lakosu városban, a központon létező prima „Teaház“ bevonulás miatt eladó. Napi átlag 100 korróna. Olcsó házbér, magános nő által vezethető. 4 külön szoba (separé). Leveleket „Teaház Borozó“ név alatt a kiadóhivatal továbbít. 2-2

Német nyelv megtanulása magánuton

A német nyelv tudására fogadó- és vendéglőtulajdonosoknak és alkalmazottaknak feltétlenül szükség van. **Dr. Ince Henrik** német nyelvtanából mindenki gyorsan és alaposan megtanulhat tanító nélkül németül. Az új kiadásban most megjelent kitűnő könyv ára 2 korona (utánvételt 2 kor. 55 fill.) Megrendelési cím: **Magyar Könyvkiadó** Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 23.

Szolyvai gyógyforrás.

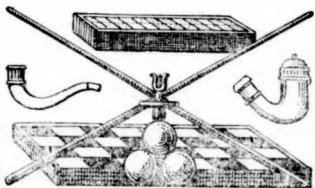
Borral a legjobb fröccs!

Kitűnő ízű, igen üdítő ásványvíz. Bor, cognac vagy citromsavval vegyítve.

Orvosi szaktekintélyektől melegen ajánlva gyomorbántalmak, étvágytalanság, gyomorférgés, köhögés, vérszegénység, tüdőbaj és vérköpések eseteibe.

Megrendelhető

Schonborn Buchheim gróf urad. ásványvizének bérőségénél, Szolyva.

Novágh Károly mű- és diszmű-esztergályos

Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 3. (Első Hazai Takarékpénztárral szemben)

Ajánlja saját készítményű **elefántcsont-teke (billiárd) golyók, dákok, sakk, dominó, lignum santum-golyók, bábuk, sétatotok, tajték- és borostyánkő dohányszívó-eszközöket** stb. nagy választékban. — Billiárd-golyók **esztergályozása, dákok, sakk és dominó javítása olcsó árszámítással, pontos határidőre való szállítással** — elfogadtatnak. □

Deák Ödönné

elsőrangú női ruhaterme

Bpest, Rákóczi-ut 19. sz. félem. 16

elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legegyszerűbbtől a legfényesebb kivitelig. A szakmához tartozó urnóknak és urleányoknak — **árkedvezmény.**

Tiszrelettel
Deákné.

Hektográf-

lapok, ténták, készülékek stb. az étlapsokszorosításához való cikkek legolcsóbban beszerezhetők a Fogadó-nyomdában, VIII., Szentkirályi-utca 34.

Szállodások és vendéglős urak figyelmébe!

Páratlan olcsó ajánlat vászon és damaszt árúknak

	Kor. érték
Lenvászon lepedő 220 150 — —	drbja 6,50
Kárpáti > 230 150 — —	> 5,50
Nehéz damaszt abrosz 150 150 — —	> 6.—
> 150 180 — —	> 6,50
> 150 220 — —	> 7,50
> 150 300 — —	> 9.—
Kerti abrosz minden színben — —	> 3,50
Dupla kerti abrosz 150 200 — —	> 5.—
Ajour kavés szalvéta — — —	tuctja 4,80
Nehéz damaszt szalvéta 60 60 — —	> 12.—
> 65 65 — —	> 14.—
> 70 70 — —	> 16.—
Damaszt törülköző 60 120 — —	> 20.—
D. pla damaszt > 60 130 — —	> 24.—
Szegélyes párnahuzat 88 76 — —	drbja 3,50
> paplanhuzat 130 170 — —	> 9,50
Nehéz flanel takaró 200 130 — —	> 8.—
Vászon pohár és edénytörő — —	tctja 14.—

DEUTSCH FERENC

..... vászon és damaszt áruhaza

szállodások és vendéglősök szállítója

Budapest, VIII., Muzeum-körut 10.

Alapítási év 1895. Telefon József 4—60.

Vidéken

a „Máv.” fűmihely közvetlen közelében egy új épület, 23 év óta fennálló **hentes és vendéglő** helyiséggel, sarok, nagyforgalmu helyen, eladó Bővebbet a kiadóhivatalban.

2—5

Bérbeadó fürdői vendéglő.

Bikszád-fürdő vendéglője bérbeadatik A jömenetéről ismert fürdő-vendéglő bérletére vonatkozó feltételek megtudhatók: **Waschata Győző** nagyvendéglősnél **Budapest, VIII., Baross-u. 7. alatt.**

1—5

ELADOM

nagyvendéglőmet, házzal együtt, vidéki járási székhelyen, nyugatomba vonulás végett, kedvező részletfizetéssel. Csak **komoly vevők** levelére válaszolok.

2—6

Igal

Vadkerty Lászlóné

Somogy megye

Bérbeadó

Algyógy gyógyfürdő vendéglője és kávéháza, minden haszonbér nélkül Tartozik azonban a kezelő orvosnak és szobaasszonynak elátását adni. Bérbeadó esetleg az egész fürdő, megegyezés szerint, ugymint: szobák berehdezővel együtt az összes mellékhelyiségekkel a továbbá az összes fürdővel. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos

Fried Eskeles

Algyógyfürdő (Hunyadmegye).

2—3

Brunovszky Károly

hygienikus jatekkártya tisztítóintézet.

Budapest,
Szveze ay-u. 76.

Áldás a szenvedőknek a világhírű városligeti szénásvadus

„LONA“

Artézia ásványviz.

Bort, étvágyat, kedvet javít. Gyomorrontást, bűt, haragot elhárít. Hasához szállítja.
„ARTÉZIA“ R.-T. BUDAPEST.
TELEFON 50—72.

Állandó borvásár.

Azon t. vendéglős kartársak, kiknek mőri borra van szükségük, forduljanak hozzám teljes bizalommal.
Stoffer Mihály vendéglős Mő.

Bőcő gő József Korona-fogadója és **„Pannonia” kávéháza, Miskolc.** Kávéház, elsőrendű étterem, sörcaernak. Magyar konyha, kítűnő borok.

Magyar Paizs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Zalaegerszeg. — **A Magyar Paizs** erős szökimondó, tüggelien heitlap, magyar ipart, honi terméket véd **magyar szellemet terjeszt minden téren.** — Évi előfizetés ára 4 korona. (Legolcsóbb lap.) Szerkesztő: **Borbély György** és **Horváth Lajos** Zalaegerszegen.

Kiss Ernő Korona-fogadója

Nagykanizsa — a város központján. Étterem, sörcaernak, kávéház, szép nyári udvar kertje — vendéglő. — Magyar konyha. — Kítűnő fajborok

Szolnokon

1—4
az állomás közvetlen közelében, egy jó ösmeretséggel bíró jóforgalmu vendéglő, 10 szobás fogadóval (szállodával) — halálesettől — teljes berendezéssel átadó. A szobák a bérleten felül jövedelmiznek. Az existenciát és szép hasznosított üzletet kartársaim figyelmébe ajánlom. Értekezni lehet a bérletnél: **Márschner József Szolnok, Erzsébet szálloda.**

Jótállás!

az irtás tökéletes eredményéért.

Reitter Oszkár
nagybecskereki főkapitány fajaromfitenyésztőnek találmánya a

Törvényes védjegy szabadalom.

PATKÁNING

felülmul eddig ismert mindenféle patkányirtó szert (nem mérég), emberre, állatra cseppet sem veszélyes.

1 doboz ára 2 korona, biztos kiirtásához. Ismertető leírás, amely közli, hogy felülmő nagy ságu gazdaságban és lakásban hány doboz használandó a teljes kirtáshoz — kérsere ingyen küld **Reitter Oszkár** kapitány **PATKÁNING** gyárának vezetőségé **Nagybecskerekben.**
Biztos és tökéletes irtásért jótállás.

SAJT ::

Többféle **kemény és lágy sajtot** legfinomabb minőségben gyárt, továbbá eredeti emmentháliban állandóan nagy raktárt tart:

Stauffer és Fiai

nyugatmagyarországi sajtgárak Répcelak.

Kiváló új fajborok!

Meghívás.

Ó borok nagy választékban!

Visontai és Mátrahegyaljai Szőlőtelepek - Borértékesítő - RészvénytársaságaElnök: Nagyméltóságú Dr. KÁLLAY ZOLTÁN v. b. t. t., Hevesvárm főispánja.
Igazgatóság székhelye: **GYÖNGYÖS** (Főtér, Lubyház, Új bankpalota).

Sürgöncyim: Postafiók 1. sz. Telefon 99. sz. Visonta, a. t. r.

Ó 1908—1911. évjáratu és új fajborok.
Pecsenye, csemege, szamorodni és asszu-borok.

Hazánk legnagyobb termő hegyi oltvány szőlőtelepei:
Beültetett terület 540 hold. Évi termés 12,000 Hltr.

A t. vendéglős urakat meghívjuk szőlőtelepeink pincészetének megtekintésére, szükségletük méltányos árban, idejekorán való biztosítása céljából.

Borfajok: Mézes, Ezerjő, Rizling, Furmint (Som), Hárslevelű, Muskát-Otonell, Chasselas, Kövidinka, Pozsonyi, Erdei, Mustos, Madelaine, Kadarka, Otello, Oportó, Burgundi, Kabernet.

1916-ra szóló

Vendéglősök Naptára

megjelent. A fogadás és vendéglősiparhoz tartozók ne mulasszák el ezt a fontos szakkönyvet megrendelni. A „Vendéglősök Naptára” ára — **3 korona 20 fillér.**

Megrendelhető:

Fogadó kiadóhivatala:

Budapest, VIII., Gyulai Pál-utca 9. sz.

Vendéglősök, kocsmárosok és kávéosok figyelmébe!

Üveg és porcellán áruk nagy választékban és eredeti gyári áron kaphatók
iff. **GRÜN WALD MÓR**
üveg- és porcellán nagy raktárában
Bpest, IV., Ferenc József-rakpart 6.
(a Ferenc József-híd közelében.)

KENYÉRZACSKÓ

kenyér, kifli és egyéb száraz sütemény higienikus megőrzésére. **Minden vendéglőben nélkülözhetetlen.**

Megrendelhetők:
Fogadó-nyomda, VIII., Budanest, Szentkirályi-u. 34.

Figyelmeztetés! T. olvasóink ne csak a „vezércikket, és egyéb közleményeket olvassák el hanem figyelemmel böngésszék a hirdetési rovatokat is

Pincérek figyelmébe!

Fő- és fizetőpincérek, kiknek *oldal-zseblárca* (papírpénz), vagy (apró- és ezüstpénz számára) *pincértáskára* van szükségük, amelynek feneke nincs beillesztve, hanem a felsőrész az aljával egy darabból készült, — a *legjutányosabb árak mellett* — szerezhetik be:

Molnár Vilmos

sereklőgyárasági, **BUDAPEST, IV., Károly-körről 28. (Központi városház).**
Képes árjegyzék bérmentve

II. ERRMANN J. L. R.T.

cs. és kir. udvari szállító

1819. évben alapított országos szabad. Alpacca-

Chinaezüst- és fémáru-gyárának főraktára:

BUDAPEST, IV. KER., VACI-UTCA 8. SZ.

(Raktárak: Bécs, Gráz, Prága és Triestben.)

Nagy választék legszolidabb kivitelű tárgyakból Szállodák, Vendéglők, Kávéházak és háztartások részére.

„MUNDUS“

ÉGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT
FABUTORGYÁRAK R.T.

Központi iroda:

Budapest, V., Dorottya-u. 5-7. sz.
(Hitelbank-palota.)

Eladási telep:

Budapest, V., Dorottya-utca 7.
Telefon 89—51.

GYÁRAK: Besztercebánya, Borosjenő, Ungvár, Varasd. Mindennemű hajlitott fabutor és kerti butor

Ajánlja kávéházi és vendéglő berendezésekre csinosan kilitott gyártmányait.

= Papírszalvéták =

A papírszalvéták használatának bevezetése nemcsak gazdasági hanem egészségügyi szempontból is ajánlatos. A hadügyi kormány ugyancsak ily célból rendelte el a vasuti vendéglőkben úgy Magyarország, mint Ausztria területén a papírszalvéták használatát. □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Papírszalvétákat a legjobb minőségben és legmérsékeltebb árak mellett cégnomással vagy anélkül, gyorsan és csinosan kivitelben szállít: a

Fogadó-nyomda, Bpest, Szentkirályi-u. 34